

การศึกษาทัศนคติ และพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์ A Study of Students' Attitudes and Behavior Towards Online Learning

ธิดารัตน์ ญาบุตร

Thidarat Thaboot

กลุ่มหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University.

E-mail: Thida_th@udru.ac.th; โทรศัพท์มือถือ : 088-5499185

Received: 05 July 2021

Revised: 29 September 2021

Accepted: 05 October 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติ พฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์ และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน วิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ด้วยโปรแกรม Google Meet โปรแกรม Zoom และโปรแกรม Google classroom กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาออกแบบและพัฒนาหลักสูตร กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (แบบไม่เป็นอิสระจากกัน)

ผลการศึกษา พบว่า 1) นักศึกษามีทัศนคติ และพฤติกรรมต่อการเรียนออนไลน์ ในระดับดี และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทัศนคติ/ พฤติกรรม/ การเรียนออนไลน์

Abstract

The research objectives were to 1) study students' attitudes and behaviors towards online learning, and 2) study students' learning achievement before and after studying the Curriculum Design and Development through Google Meet, Zoom, and Google Classroom. The sample group used in this research was 60 second-year students of the Thai Language Program, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University, who

enrolled in the Curriculum Design and Development course in the second semester of the academic year 2020. The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and T-test (dependent).

The results of the study were as follows: 1) The students had good attitudes and behaviors towards online learning. and 2) Students' learning achievement after studying Curriculum Design and Development was higher than before with a statistically significant level of .05.

Keywords: Attitudes/ Behaviors/ Online Learning

บทนำ

นโยบายและยุทธศาสตร์อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 ที่สอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และนโยบายของรัฐ โดยมีวิสัยทัศน์ เพื่อ “เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าสากล นำพาประเทศ ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว” อีกทั้งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วสามารถเข้าถึงได้ง่าย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเป็นสำคัญ จนเกิดเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน จากการสอนในชั้นเรียนที่ประกอบด้วยอาจารย์และนักศึกษามายู่รวมกันในช่วงเวลา 2-3 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับเป็นวิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ปฏิบัติมาเป็นการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนในรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีมีนโยบายตอบรับเจตนารมณ์ของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) ได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนและฝึกอบรมด้าน e-learning เพื่อเป็นทางเลือกการเรียนการสอนอีกทางเลือกหนึ่งแก่นักศึกษาอย่างเหมาะสม (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. 2562)

การเรียนออนไลน์ (e-Learning) เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เข้ามาเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิมโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ผสมผสานร่วมกัน เช่น อินเทอร์เน็ต อุปกรณ์สื่อสาร แพลตฟอร์มการเรียน เป็นต้น เพื่อสร้างห้องเรียนเสมือนจริง โดยผู้คนทั่วโลกสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง และสะดวกรวดเร็วโดยจัดอุปสรรคด้านสถานที่และเวลา ปัจจุบันเนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด – 19) ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก ทำให้ทั้งครู และนักเรียน นักศึกษา หันไปใช้หลักสูตรการเรียนการสอน “ออนไลน์” สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ในปัจจุบันนั้นได้มีการเลือกใช้แพลตฟอร์ม

หลากหลายมากไม่ว่าจะเป็น โปรแกรม Zoom, โปรแกรม Google Meet, โปรแกรม Facebook Live และ โปรแกรม Line เป็นต้น ซึ่งแต่ละโปรแกรมมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันไปอยู่ที่ผู้ใช้จะนำไปประยุกต์ใช้ (สิริพร อินทสนธิ. 2563)

ทั้งนี้เมื่อสถานการณ์ที่ส่งผลทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางด้านวิชาการลดลง ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามปกติได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม ซึ่งการเรียนการสอนแบบออนไลน์ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง แต่สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการคงไว้ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพราะการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้สอนและผู้เรียนจะส่งผลทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองและยังส่งผลให้การเรียนรู้มีคุณภาพ

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นเรื่องแปลกใหม่สำหรับผู้เรียน จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีต่อการเรียนการสอนออนไลน์ในรายวิชา การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเรียนด้วย โปรแกรม Google Meet โปรแกรม Zoom และโปรแกรม Google classroom เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียน และสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนออนไลน์
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนในรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาออกแบบและพัฒนาหลักสูตร กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 60 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตัวแปรในการวิจัย มีดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ การสอนออนไลน์ ด้วยโปรแกรม Google Meet โปรแกรม Zoom และ โปรแกรม Google classroom

ตัวแปรตาม คือ 1) ทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์ด้วยโปรแกรม Google Meet โปรแกรม Zoom และ โปรแกรม Google classroom และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร

เนื้อหาในการวิจัยในครั้งนี้ คือเรื่อง การพัฒนาและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา รวมถึงวัตถุประสงค์ที่ใช้ บทเรียนออนไลน์ ส่วนที่ 2 ทศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาที่เรียนออนไลน์ด้วยโปรแกรม Google Meet โปรแกรม Zoom และโปรแกรม Google classroom การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบทเรียนออนไลน์ด้วยโปรแกรม Google classroom มีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้สอนใช้ โปรแกรม Google Meet และโปรแกรม Zoom ในการจัดการเรียนการสอน แบบออนไลน์ ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้เรียนทุกคนจะได้รับรหัสผ่านและนามสกุลอีเมล ของมหาวิทยาลัย เช่น thida.th@udru.ac.th โดยผู้สอนได้ใช้บทเรียนออนไลน์เป็นสื่อการสอนเพิ่มเติม จากการเรียนในห้องเรียนตามปกติ ในบทเรียนออนไลน์โปรแกรม Google classroom ประกอบด้วยเอกสารประกอบการสอน วิดีโอที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนแบบฝึกหัด และกระดานเสวนา 2) แบบฝึกหัดและงานที่มอบหมายต่างๆ ได้เขียนรายละเอียดชี้แจง ไว้ผ่านบทเรียนออนไลน์ และมีตัวอย่างประกอบอยู่ในเอกสารออนไลน์ ซึ่งนักศึกษาสามารถดาวน์โหลด จากบทเรียนออนไลน์ได้ และ 3) นักศึกษาส่งงานผ่านทางบทเรียนออนไลน์และผู้สอนจะตรวจให้คะแนนพร้อมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับชิ้นงาน ซึ่งนักศึกษาสามารถดูข้อเสนอแนะในบทเรียนออนไลน์ได้แบบเป็นส่วนตัว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาออกแบบและพัฒนาหลักสูตร กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 60 คน ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากประกาศของมหาวิทยาลัยเรื่องการสอนออนไลน์
2. ผู้สอนเตรียมสื่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ที่ไม่ปกติ โดยเน้นสื่อออนไลน์เป็นหลัก
3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์
4. ศึกษาข้อมูลหลักการจากเอกสาร/ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อนำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม
5. ศึกษาแนวคิด วิธีการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท โดยมีลักษณะดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา รวมถึงวัตถุประสงค์ที่ใช้บทเรียนออนไลน์

ส่วนที่ 2 ทศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาที่เรียนออนไลน์ด้วยโปรแกรม

Google Meet โปรแกรม Zoom และ โปรแกรม Google classroom จัดการเรียนรู้

ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท ดังนี้

ระดับดีมาก/มากที่สุด	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 5
ระดับดี/มาก	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 4
ระดับเฉยๆ/ปานกลาง	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 3
ระดับไม่ดี/น้อย	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 2
ระดับไม่ดีมาก/น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 1

6. สร้างแบบสอบถาม (questionnaire) และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และนำไปหาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญทางการวัดและประเมินผลเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ได้มีการนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC (Index of item concurrence) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 มาเป็นข้อคำถาม ในการวิจัย ส่วนข้อใดมีค่า น้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งหมดเท่ากับ 0.87

7. ผู้สอนได้ทำการเก็บข้อมูลในช่วงสุดท้ายของการเรียนการสอน โดยนักเรียนเข้าไปตอบแบบสอบถามออนไลน์ที่ Google Docs และผู้สอนได้ชี้แจงให้นักศึกษาได้ทราบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในบทเรียน ออนไลน์ ในการสอนในรายวิชานี้และรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป จึงขอให้ตอบตามความจริง ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าว จะไม่มีผลต่อการตัดสินผลการเรียนแต่อย่างใด

8. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนซึ่งเป็นแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนที่ผ่านการวิเคราะห์ตรวจสอบหาคุณภาพของแบบวัดและประเมินผลแล้ว เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

9. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) นำข้อมูลจาก spreadsheets ใน Google Docs ไปปรับชื่อตัวแปรและนำไปวิเคราะห์ในโปรแกรม R รุ่น 3.2.3 (R Core Team. 2015) และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (แบบไม่เป็นอิสระจากกัน) ของบุญชม ศรีสะอาด (2560)

การทำแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้งานบทเรียนออนไลน์ และพฤติกรรมเกี่ยวกับความตั้งใจในการใช้บทเรียนออนไลน์เป็นแบบสอบถามแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท

ผลการให้คะแนนที่ได้นำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพร้อมกำหนดเกณฑ์การแปล ความหมายของคะแนน โดยกำหนดคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ เท่า ๆ กัน ใช้วิธีการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับดีมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับดี
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับเฉยๆ/ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับไม่ดี/ พฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) นำข้อมูลจาก spreadsheets ใน Google Docs ไปปรับชื่อตัวแปรและนำไปวิเคราะห์ใน โปรแกรม R รุ่น 3.2.3 (R Core Team. 2015) และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบุญชม ศรีสะอาด (2560)

การทำแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้งานบทเรียนออนไลน์ และพฤติกรรมเกี่ยวกับความตั้งใจในการใช้บทเรียนออนไลน์เป็นแบบสอบถามแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท

ผลการให้คะแนนที่ได้นำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพร้อมกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน โดยกำหนดคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ เท่า ๆ กัน ใช้วิธีการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับดีมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับดี
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับเฉยๆ/ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับไม่ดี/ พฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

งานวิจัยการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์ รายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2563 คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สามารถสรุปผลการวิจัย ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนของบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนของบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามรวมถึงวัตถุประสงค์ที่ใช้บทเรียนออนไลน์

N=60

ที่	ปัจจัยการเข้าเรียนออนไลน์	จำนวน (คน)	ร้อยละคำตอบแบบสอบถาม
1	การใช้แอปพลิเคชัน		
	1.1 โปรแกรม Google Meet	37	61.66
	1.2 โปรแกรม Zoom	12	20
	1.3 โปรแกรม Google classroom	11	18.33
2	สถานที่เข้าเรียน		
	2.1 บ้านพักอาศัย	58	96.6
	2.2 ร้านอินเทอร์เน็ต	-	-
	2.3 อื่นๆ	2	3.33
3	ระยะเวลาเรียน		
	3.1 จำนวน 1 ชั่วโมง	7	11.66
	3.2 จำนวน 2 ชั่วโมง	17	28.33
	3.3 มากกว่า 2 ชั่วโมง	36	60
4	ด้านการใช้อุปกรณ์ที่เข้าถึงออนไลน์		
	4.1 คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ	8	13.33
	4.2 แท็บเล็ต	16	59.66
	4.3 โน้ตบุ๊ก	17	28.33
	4.4 โทรศัพท์มือถือ	11	18.33
5	วัตถุประสงค์ที่นักศึกษาเข้าใช้งานบทเรียนออนไลน์		
	5.1 ส่งงานผ่านทางบทเรียนออนไลน์	18	30
	5.2 ดูวิดีโอเนื้อหา	7	11.06
	5.3 ได้ความรู้	9	15
	5.4 กระดานเสวนา	3	5
	5.5 ดาวน์โหลดเอกสารประกอบการสอน	5	8.33
	5.6 อ่านเนื้อหาในบทเรียนออนไลน์	6	10
	5.7 ดูคะแนน	12	20

ส่วนที่ 2 ทักษะและพฤติกรรมของนักศึกษาที่เรียนและใช้งานออนไลน์

ตารางที่ 2 ทักษะและพฤติกรรมของนักศึกษาที่เรียนและใช้งานออนไลน์

N=60

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.การกระตุ้นจากผู้สอนมีผลต่อการตัดสินใจใช้งานบทเรียนออนไลน์ของนักเรียน	4.15	0.79	ระดับมาก/ดี
2.สื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษา	4.02	0.59	ระดับมาก/ดี
3.เนื้อหาวิชาเหมาะสมกับการเสริมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์	3.95	0.64	ระดับมาก/ดี
4.การใช้บทเรียนออนไลน์ประกอบการเรียนการสอนเป็นความคิดที่ดี	3.88	0.68	ระดับมาก/ดี
5.นักศึกษารู้สึกชอบสื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์	3.83	0.71	ระดับมาก/ดี
6.สื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์สามารถสร้างความพอใจให้นักศึกษาได้	3.75	0.64	ระดับมาก/ดี
รวม	3.93	0.68	ระดับมาก/ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการใช้งานบทเรียนออนไลน์ภาพรวม อยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.93 โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ 1) การกระตุ้นจากผู้สอนมีผลต่อการตัดสินใจใช้งานบทเรียนออนไลน์ของนักเรียนคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.15 2) สื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษา คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.02 3) เนื้อหาวิชาเหมาะสมกับการเสริมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.95 4) การใช้บทเรียนออนไลน์ประกอบการเรียนการสอนเป็นความคิดที่ดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88 5) นักศึกษารู้สึกชอบสื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.83 และสื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์สามารถสร้างความพอใจให้นักศึกษาได้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 พฤติกรรมเกี่ยวกับความตั้งใจในการเรียนออนไลน์ด้วยโปรแกรม Google Meet โปรแกรม Zoom โปรแกรม Google classroom และใช้บทเรียนออนไลน์

ข้อคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.นักศึกษามีความตั้งใจเรียนรู้ออนไลน์และจากสื่อการสอนในบทเรียน	4.25	0.69	ระดับมาก/ดี
2.นักศึกษาสามารถนำสื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์มาใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต	4.21	0.75	ระดับมาก/ดี
3.นักศึกษามีความตั้งใจเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่เรียนออนไลน์และเข้าไปศึกษาในบทเรียนออนไลน์	4.05	0.82	ระดับมาก/ดี
รวม	4.17	0.52	ระดับมาก/ดี

จากตารางที่ 3 พบว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับความตั้งใจในการใช้บทเรียนออนไลน์ในภาพรวมอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.17 โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ 1) นักศึกษามีความตั้งใจเรียนรู้จากสื่อการสอนในบทเรียน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.25 2) นักเรียนสามารถนำสื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์มาใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.21 และนักศึกษามีความตั้งใจเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่เข้าไปศึกษาในบทเรียนออนไลน์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.05

ตารางที่ 4 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนในรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร

N=60

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	60	20	12.10	3.01	11.61*
หลังเรียน	60	20	17.95	2.16	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร นักศึกษามีคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 12.10 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.95 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. การเรียนการสอนออนไลน์ในรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเรียนด้วยโปรแกรม Google Meet โปรแกรม Zoom และโปรแกรม Google classroom พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการใช้งานบทเรียนออนไลน์ภาพรวมอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย โดยรวม 3.93 การกระตุ้นจากผู้สอนมีผลต่อการตัดสินใจใช้งานบทเรียนออนไลน์ของนักเรียนมากและพฤติกรรมเกี่ยวกับความตั้งใจในการใช้บทเรียนออนไลน์ในภาพรวมอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.17 ซึ่งนักศึกษามีความตั้งใจเรียนรู้ออนไลน์และจากสื่อการสอนในบทเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรนักศึกษามีคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 12.10 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.95 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์รายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาสาขารัฐบาลศึกษาไทย ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2563 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษาวิจัย การศึกษาทัศนคติ และพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์ การที่นักศึกษามีทัศนคติต่อการเรียน และการใช้งานบทเรียนออนไลน์ในระดับดี พบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุม สระบุรินทร์ และคณะ (2558) ที่ศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนต่อการใช้บทเรียนออนไลน์ ด้วยโปรแกรม Moodle พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อการใช้งานบทเรียนออนไลน์ในระดับดี นักเรียนมีพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้บทเรียนออนไลน์ในระดับมาก แต่เมื่อเข้าสู่การเรียนออนไลน์ พบว่า จำนวนชั่วโมงของการเรียนออนไลน์จำนวน 2 ชั่วโมงขึ้นไป ร้อยละ 60 แต่งานวิจัยระบุไว้ว่าไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง (Landry Lauren, 2014) ที่สอดคล้องกับสมาธิของชั้นเรียนเป็นพฤติกรรมใหม่ (อุดมศิลป์ ปิ่นสุข. 2559) อาจเชื่อมโยงกับสมาธิส่วนบุคคล ที่อาจเพิ่มตามอายุ วุฒิภาวะ และความรับผิดชอบ โดยกลุ่มปริญญาตรี อาจมีสมาธิประมาณ 20 – 30 นาที เท่านั้น และยังการสอนออนไลน์ต้องพิจารณาระยะเวลาการเรียนออนไลน์ อาจต้องมีการแบ่งการเรียนการสอนเป็นตอนที่ 1 – 2 – 3 ตามเนื้อหาของบทเรียน

จากประสบการณ์ภายหลังการสอนแบบออนไลน์ ผู้สอนประเมินผลผู้เรียน จากการส่งชิ้นงานเพื่อเก็บคะแนน โดยให้ส่งผ่านห้องเรียนออนไลน์ (Google Class Room) และสะท้อนคิดหัวข้อการเรียนในประเด็น ได้เรียนรู้อะไร นำไปใช้อย่างไร บรรยายภาคการเรียนรู้เป็นอย่างไร ปัญหาและอุปสรรคของการเรียนรู้คืออะไร ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งเป็นประโยชน์ในการนำผลการสะท้อนคิดของผู้เรียนมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการทดสอบผู้เรียนด้วยแบบทดสอบปรนัย ซึ่งเป็นการทดสอบแบบออนไลน์เพื่อนำมาวัดประเมินผลผู้เรียนแต่ละคน แต่การสอบออนไลน์นั้นมีความเสี่ยงที่ผู้เรียนจะเปิดเอกสารระหว่างการทดสอบ ผู้สอนจึงใช้วิธีการแก้ปัญหา คือ ให้ผู้เรียนเปิดกล้องตลอดเวลาของการทดสอบเพื่อให้ผู้สอนได้สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างการทดสอบ อันจะนำมาสู่การวัดผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องตามสภาพจริง ภายหลังการสอนออนไลน์ ทั้งนี้ งานวิจัยของจรรยา คนใหญ่ และคณะ (2563) กล่าวว่า การประยุกต์การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 3 ระยะ ได้แก่ ก่อน ระหว่าง และหลังสอน ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งควรมีการปรับบทบาทของผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอนสื่อการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และสรุปแก้ไขปัญหามาจากการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

มุมมองการเรียนออนไลน์ พบว่า เรื่องการได้ลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง และอื่น ๆ แต่อาจต้องมีค่าใช้จ่ายการอัปเดตอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ผู้สอนมีความเป็นกันเองและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนจะเกิดความสนุกสนานในการเรียน แต่ถ้าเป็นวิชาที่ยากต่อการเข้าใจ การเรียนออนไลน์ทำให้ประสิทธิภาพของการเรียนลดลง สอดคล้องกับมณฑิรา ดำรงมณี (2556) ในเรื่องของภาษา ผู้เรียนที่รู้คำศัพท์ไม่มาก ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้อง และไม่สามารถใช้ภาษากายในการแสดงต่อการสื่อสารได้ในทางหนึ่ง ซึ่งวิธีการใช้เป็นสื่อสารทาง text chat ในการโต้ตอบแทนการใช้ภาษากายได้เป็นบางครั้งคราว

เห็นชัดเจนว่าการเรียนรู้ในยุคที่ เรียกว่า New Normal นี้จำเป็นต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีและตระหนักถึงวิธีการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แห่งอนาคตให้เกิดขึ้นจริง สุทธิโสพรรณ ช่วยวงศ์ญาติ (2563) กล่าวถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 นั้นส่งผลกระทบต่อ การปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตในทุกภาคส่วน จากข้อมูลวิจัยการเรียนรู้ ในช่วง COVID-19 พบว่า 1) นักเรียนนักศึกษา กว่า 6 พันล้านคนทั่วโลก เรียนออนไลน์แทนการไปโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย 2) ธุรกิจองค์กรทั่วโลกกว่า 88% ให้พนักงาน Work From Home 3) เพียงแค่เดือนแรกของการระบาด มีผู้ใช้งาน Google Classroom ถึง 100 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงสองเท่าตัว 4) จำนวนการใช้งาน Google Meeting เพิ่มขึ้นถึง 25 เท่าภายในเวลา 3 เดือน ในช่วงไตรมาสแรกของปีที่แล้ว 5) คนส่วนใหญ่ใช้เวลาเฉลี่ยมากกว่า 6 ชั่วโมงต่อวันกับการดู Content Streaming ต่าง ๆ บนอุปกรณ์ โทรศัพท์มือถือ และ 6) จำนวนผู้ชม Online Entertainment ในช่วง Lockdown เติบโต อย่างชัดเจน เช่น จำนวนผู้ชม Netflix โตถึง 20% และผู้ชมดิสनी โตถึง 28%

ทักษะหรือเทคนิคการสอน จะมีผลให้ทัศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์เปลี่ยนไปซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร นักศึกษามีคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 12.10 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.95 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากเนื้อหาที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาเป็นอย่างดี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยใช้สื่อการสอนเหมาะสม ทำให้นักศึกษาเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ผู้สอนต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Skill) ค้นหาข้อมูลอย่าง Google ที่รู้จักกันทั่วไป หากยังมีสังคมออนไลน์ (Social Network) อย่าง Facebook, Twitter และ Line ที่ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของผู้คนไปจนกระทั่งถึง การเมืองการปกครอง ผู้เรียนรุ่นใหม่ล้วนแต่มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศติดตัวกันมาทุกคน

ต้องใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ เครื่องมือยิ่งทันสมัยมีประสิทธิภาพหากไม่รู้จักใช้อย่างถูกวิธีก็ย่อมเป็นอันตรายได้มหาศาลไม่สิ้นสุด (วิจารณ์ พานิช. 2555)

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการศึกษา จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการเรียนออนไลน์ในระดับดี เมื่อเกิดวิกฤตของ COVID-19 เป็นการเร่งให้เกิดการเรียนในระบบออนไลน์เร็วยิ่งขึ้น ทั้งที่ผู้เรียนและผู้สอนต้องปรับการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ไปด้วยกัน ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้จัดทำแผนเร่งด่วนในการกระตุ้นการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนในด้านการอบรมเพิ่มเติมส่งเสริมทักษะการเข้าถึงให้เร็วมากขึ้น อบรมเพิ่มเติมถึงคุณประโยชน์ที่ได้รับเมื่อมีการใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษา
2. ผู้สอนควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนออนไลน์ เพื่อให้ได้ผลจากการสอนเพื่อไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
3. ผู้สอนควรศึกษาเชื่อมโยงสื่อเทคโนโลยีเป็นเกณฑ์สำคัญในการทำแบบสอบถามหรือแบบสำรวจความพึงพอใจ
4. ผู้สอนควรเลือกสอนออนไลน์โดยใช้โปรแกรมอื่น ๆ เช่น Microsoft Teme OBS Studio เป็นต้น
5. มหาวิทยาลัยควรมีการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีหรือโปรแกรมการสอนออนไลน์ ให้กับผู้สอนและผู้เรียน
6. มหาวิทยาลัยควรมีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบบทเรียนออนไลน์ เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนการออกแบบให้เหมาะสมกับแต่ละระดับของการศึกษาของนักศึกษา และยังต้องมีการคิดนวัตกรรมเกี่ยวกับบทเรียนออนไลน์ ให้ทันสมัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- เกตุม สระบุรินทร์ ศราวุฒิ แยมดี และณัฐวัฒน์ ไชโยธ. (2558). ทักษะและพฤติกรรมของนักเรียนต่อการใช้ บทเรียนออนไลน์ด้วยโปรแกรม Moodle กรณีศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. รายงานการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 7 “Speed up Research towards World Class University”, วันที่ 25 มีนาคม 2558. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จรรยา คนใหญ่, ฉัตรสุดา กากานยันต์, วิทยา วาโย และอภิรดี เจริญบุญกุล. (2563). วารสารศูนย์อนามัยที่ 9. 14(34) พฤษภาคม-สิงหาคม, 285 – 298.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- มณฑิรา คำรงมณี. (2556). การสอนออนไลน์ จากกระบวนการและกลยุทธ์สู่อุปสรรคและแนวทางแก้ไข: กรณีศึกษาจากโครงการความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง 2012. **ภาษาปริทัศน์**. ปีพุทธศักราช 2556 (ฉบับ 28), 76 – 88.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). **นโยบายและยุทธศาสตร์ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570**. กรุงเทพฯ : กระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ.
- สิริพร อินทสนธิ. (2563). โควิด - 19 : กับการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีศึกษารายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บ. **วารสารวิทยาการจัดการปริทรรศน์**, 22(2), 203 – 213.
- สุทธิโสพรรณ ช่วยวงศ์ญาติ. (2563, สิงหาคม 17). Hybrid Learning คำตอบการเรียนรู้ในอนาคต. **กรุงเทพธุรกิจออนไลน์**, 1. กรุงเทพ.
- อุดมศิลป์ ปิ่นสุข. (2559, สิงหาคม 28). **วิจัยชั้นเรียน สมมติของชั้นเรียน**. Goto Know, 1.
- Landry Lauren. (2014). **Online Learning is just as Effective as Traditional Education, According to a New MIT Study**. [online]. Available <https://www.americaninno.com/boston/mit-study-how-do-online-courses-compare-to-traditional-learning>.